

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Jeolojik yapısı nedeniyle aktif fay hatları üzerinde yer alan Türkiye’de her yıl binlerce deprem kaydedilmektedir. Bu haliyle “yüksek riskli” coğrafya içinde yer alan Türkiye topraklarının %92’si deprem tehlikesi altındadır. Ülke nüfusunun %95’i deprem bölgelerinde yaşamakta iken yine büyük sanayi merkezlerinin %98’i ve barajların %93’ü deprem bölgelerinde bulunmaktadır.

Resmi veri ve açıklamalara göre Türkiye’de beş yılda bir geniş çapta can ve mal kaybına yol açan bir deprem yaşanmaktadır. Alınmayan tedbirler ve denetimsizlik nedeniyle her defasında bu doğa olayı felakete dönüşmüştür. Yaraların hala sarılamamış olduğu 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremler bu durumun son örneği olmuştur.

Son günlerde ardı ardına gerçekleşen depremlerle birlikte depreme dayanıklı, güvenli şehirlerin inşa edilmesi ve deprem sonrası krizlere yönelik çalışmaların yapılması gerektiği kamuoyunda sıkça tartışılmaya başlanmıştır. Ancak ceza infaz kurumları ve diğer kapalı kurumlar maalesef gerektiği kadar bu gündemdeki yerini alamamıştır.

Son dönemde, deprem olasılıklarının çokça gündeme geldiği Marmara ve Ege Bölgesinde, 26’sı İstanbul’da, 22’si İzmir’de olmak üzere toplam 202 ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Türkiye’deki 405 ceza infaz kurumunda ise yaklaşık 400 bin mahpus tutulmaktadır. Bununla birlikte kurumlarda çalışan personel, yerleşkelerin içindeki lojmanlarda yaşayan kişiler ve çalışanlar eklendiğinde bu sayı en az 500.000 olmaktadır.

Ceza infaz kurumlarının yapı stoğu, olası bir depremde sonra oluşacak altyapı sorunları, temiz su, gıdaya erişim, dış dünya ile iletişim ve deprem sonrası mahpusların, çalışan personel ve ailelerinin nasıl güvenli bir bölgeye taşınacağı hakkında herhangi bir hazırlığın olup olmadığı veya herhangi bir planlamanın yapıp yapılmadığı bilinmemektedir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve alt mevzuatta deprem, yangın ve sel gibi doğa olayların karşı gelişebilecek isyan, firar gibi güvenlik sorunu teşkil edebilecek olaylar birlikte düzenlenmiştir. Ancak bu mevzuatta bakıldığında, yaşanacak doğa olayının alınmayan önlemler nedeniyle bir afete, felakete dönüşmesi anında mahpusların yaşam hakkı, vücut bütünlüğü ve sonrasında insan onuruna yakışır bir şekilde muamele görme hakkından daha çok güvenlik politikalarına öncelik verildiği görülmektedir.

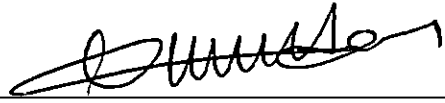
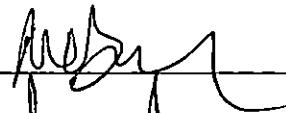
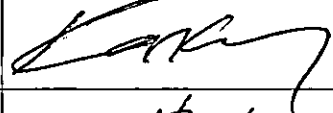
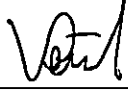
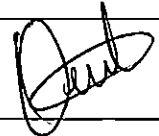
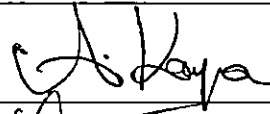
Toplamda 11 ili doğrudan etkileyen Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremleri sonrasında, siyasi iktidar ve özellikle iktidarın kontrolü altındaki basın yayın organları tarafından topluma ceza infaz kurumları destek sunulması gereken yerler olarak değil, kamuoyunda tehdit oluşturan, müdahale edilmesi gereken yerler olarak sunulmuştur. Mahpusların yaşam hakkını yok sayan güvenlikçi mevzuat hükümleri bir kez daha “normalleştirilirken”, mahpuslar adeta birer nefret objesine dönüştürülmüştür.

6 Şubat depremlerinde göçük ve benzeri sebeplerle hayatını kaybeden mahpus bulunmazken deprem sonrası güvenlik gerekçesi ile yapılan müdahaleler esnasında 12 mahpus yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır. Ateşli silahla yaralanan mahpuslardan üçü hastanede hayatını kaybetmiştir.

Türkiye’de 6 Şubat sonrası yaşananlar, ceza infaz kurumlarının deprem ve deprem sonrası yaşanacak insani krize hazırlanmasının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Açıklanan nedenlerle; olası bir depremde ceza infaz kurumlarında yaşanabilecek yıkım veya can kayıplarının önlenmesi için afet müdahale planlarının oluşturulması, alınacak tedbirlerin belirlenmesi ile bu konularda gerekli olan mevzuat değişikliklerinin yapılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim 20.02.2025.

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak Milletvekili

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Ö. Sakı
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	